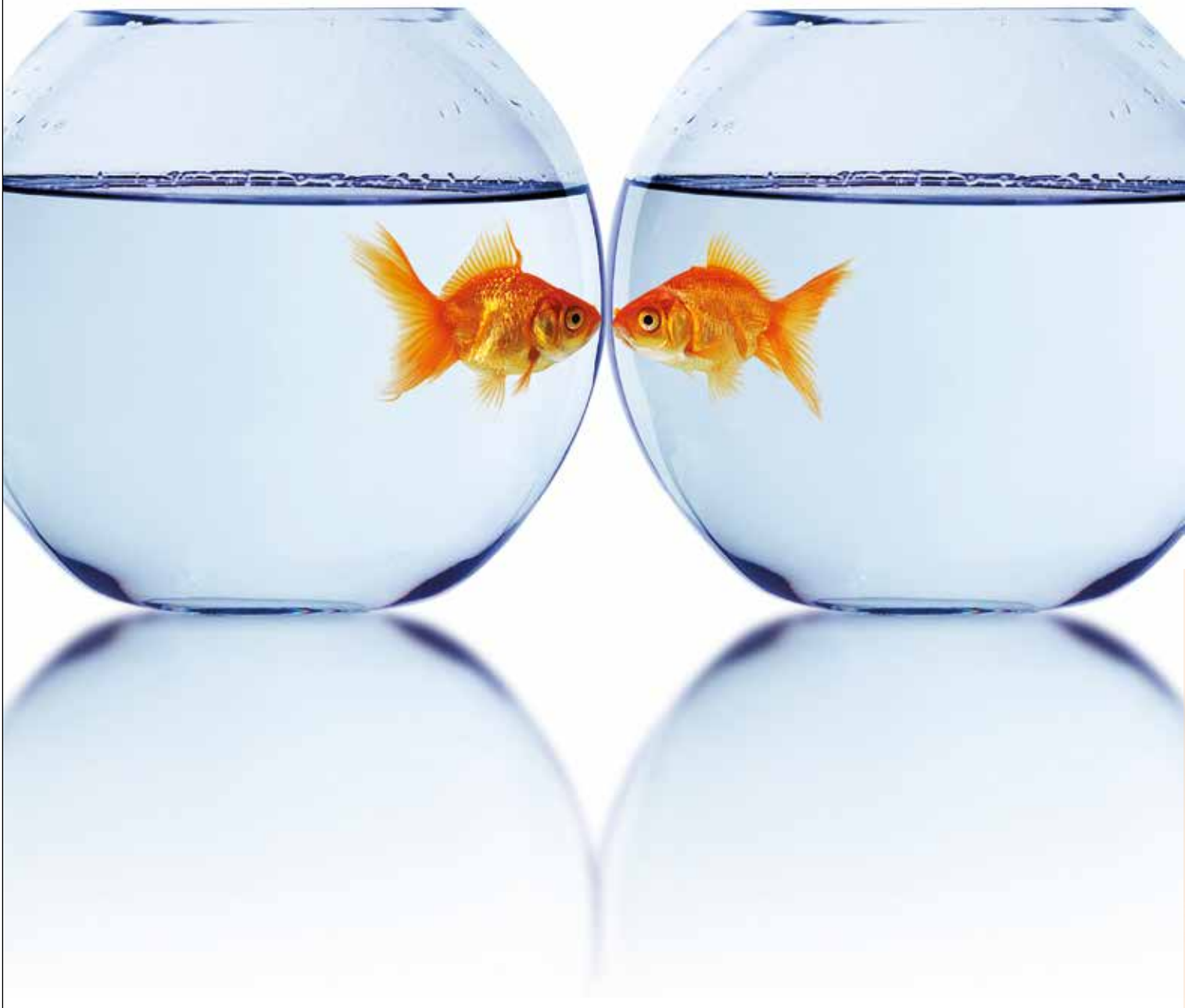

Een waardevolle LAT-relatie

Tegenwoordig beschikt bijna iedere kinderopvangorganisatie over een aparte afdeling die zich bezighoudt met kwaliteit en pedagogiek, waarin beleid wordt ontwikkeld om kinderen te stimuleren in hun ontwikkeling en welzijn. Organisaties kunnen echter enorm van elkaar verschillen op inhoud en structuur van een dergelijke afdeling en de positie hiervan binnen de organisatie. In dit artikel belichten we de visie van en de aanpak bij **Partou Kinderopvang**. | *Mirjam Gevers Deynoot*

Toen vijf jaar geleden Jeanine Lemmens als ceo aantrad bij Smallsteps vond zij het belangrijk dat (pedagogisch) beleid ontwikkeld en geïmplementeerd zou worden op basis van wetenschappelijke inzichten en kennis. Dit was aanleiding om actief wetenschappelijke onderzoek en pilots in huis te halen en intensieve samenwerkingsverbanden op te zetten met universiteiten en andere kennisinstituten.

Met Jeanines ambitie om ‘de best gewaardeerde aanbieder van kinderopvang’ te zijn, in combinatie met een gevoel van maatschappelijke verantwoordelijkheid en betrokkenheid voor de jongsten (0-13 jaar) in onze samenleving, zet zij de koers in om te investeren in alles wat substantieel bijdraagt aan een goede ontwikkeling en welzijn van kinderen.

Het nieuwe Partou

Het huidige Partou is ontstaan in januari 2020 vanuit de fusie tussen Smallsteps en Partou en gaat stap voor stap steeds verder onder merknaam Partou. De twee grote labels gaan samen verder onder één aansturing.

De fusiefase bood een uitgelezen kans om beide organisaties met alle afdelingen tegen het licht te houden voor een nieuw

ontwerp, onder het motto ‘best of both worlds or even better’. Onder begeleiding van externe experts is een proces ingezet om na te denken over de structuur en inhoud van de nieuwe organisatie.

Jeanine: ‘Zo’n kans is zeldzaam en uniek en daarom is extra zorgvuldigheid, verantwoordelijkheid en deskundigheid onontbeerlijk. Want de impact voor de organisatie met ruim 700 locaties, 67.000 kinderen en 9000 medewerkers is gigantisch.’

Ruim een jaar lang is er door diverse werkgroepen – met medewerkers uit alle lagen van de organisatie – intensief gewerkt aan een nieuwe structuur: van operatie tot en met het servicekantoor. ‘Het was een boeiend en constructief proces – met een waardevolle input vanuit de ondernemingsraad – maar zeker niet eenvoudig. We zijn er trots op en hebben vertrouwen dat dit in de praktijk goed zal uitwerken’, zegt Jeanine.

Twee belangrijke afdelingen

Omdat Partou een bijdrage wil leveren aan professionalisering van de kinderopvang is er zowel een grote pedagogische vakgroepafdeling: kwaliteit, pedagogiek en innovatie (KP&I), als een afdeling die zich specifiek bezig houdt met onafhankelijke

monitoring en wetenschap: monitoring, wetenschap en advies (MW&A). Beide afdelingen werken nauw samen en hebben binnen de organisatie een beleidsbepalende rol.

De afdeling kwaliteit, pedagogiek en innovatie (KP&I) ontwikkelt pedagogisch beleid op basis van wetenschappelijke kennis en sluit daarmee aan op dezelfde aandachtsgebieden en indicatoren die in nationale en internationale kwaliteitsmetingen gebruikt worden.

De afdeling bestaat uit pedagogisch specialisten, managers voor een groot team van pedagogisch coaches, een projectmanager, een specialist kwaliteit en beleid, en een specialist ouder-kind-beleving. Al deze mensen implementeren en borgen het beleid met de kwaliteitsmanagers in de operatie: twee per regio, in acht regio’s.

Nieuw pedagogisch beleid

Marlies de Haan is directeur van deze afdeling KP&I. Marlies vertelt: ‘Als afdeling hebben wij onlangs een nieuw en toekomstbestendig pedagogisch beleid geschreven. Hierin hebben we relevante wetenschappelijke inzichten en aanknopingspunten, en actuele ontwikkelingen een plek gegeven. We vonden het belangrijk dat het ook voor ouders prettig leesbaar en herkenbaar is.’

‘Onze pedagogisch coaches faciliteren we met een palet aan methodes en interventies die we monitoren op hun effectiviteit, waarbij we gebruik maken van wetenschappelijke inzichten. Daarnaast zijn we geïnteresseerd in innovaties. Dat doen we bijvoorbeeld in de vorm van pilots en evaluaties. We doen zo min mogelijk op onderbuikgevoel, maar laten ons inspireren en adviseren door experts, zowel wereldwijd als intern.’

‘Intern werken we samen met monitoring, wetenschap en advies, MW&A. Met die afdeling hebben we een soort LAT-relatie: we werken intensief samen, maar zijn toch onafhankelijk. Dit omdat we beleid en interventies willen waarvan we zeker weten

Nu meer beweegactiviteiten

Uit onderzoek van drie hbo Sportkunde-studenten bij Partou is gebleken dat bijna 50 procent van de 0-12 jarigen binnen Partou te weinig beweegt. Ook kwam naar voren dat veel pedagogische medewerkers niet op de hoogte zijn van het belang van bewegen. Daar wilde Partou iets mee, want de opvang kan een cruciale rol vervullen bij het stimuleren van beweging bij kinderen.

Dit was aanleiding om met behulp van de Beweegkanjer van SKS Kinderopvang (een van de geacquireerde bedrijven door Partou), een pilot op twee locaties te starten. De Beweeg-

kanjer is een beweegprogramma voor 2-4 jarigen waarbij pedagogisch medewerkers een actieve rol hebben. Met verschillende oefeningen op kaarten, de Beweegkaarten, oefenen peuters hun motorische basisvaardigheden zoals springen, gooien en balanceren. De pilot is daarna geëvalueerd door een student van de Universiteit van Amsterdam, pedagogisch medewerkers en ouders. Nu wordt deze methode breder uitgerold in de regio Rotterdam. Ook dit wordt weer door MW&A gemonitord en verder geëvalueerd op effecten.

Jeanine Lemmens

Mirjam Gevers Deynoot

Marlies de Haan

Helen Faasse

- > dat het werkt. Zo houden we de kwaliteit op hoog niveau en kunnen we daar gericht op sturen.'

Onafhankelijke constructie

Partou heeft bewust deze onafhankelijke constructie en samenwerking tussen kwaliteit en monitoring ontworpen, om op een objectieve en deskundige manier het beleid te kunnen monitoren, evalueren en (bij) te sturen. Voor optimale objectiviteit ten aanzien van de effecten van je beleid zou je dit natuurlijk het liefst door externe (semi)wetenschappelijke experts willen laten doen. Maar voor een kinderopvangorganisatie is dit lastig te realiseren en uit

te voeren, zeker als je dat regelmatig en op specifiek beleid wil doen.

Ook de optie om te sturen aan de hand van de uitkomsten van reguliere GGD-inspecties op onze locaties is helaas onvoldoende toereikend. Deze uitkomsten geven te weinig inhoudelijke en betrouwbare handvatten. Ze bieden wel handvatten op randvoorwaarden, maar niet echt op pedagogische kwaliteit.

Activiteitenbeleid

Als voorbeeld voor de samenwerking tussen KP&I en MW&A noemt Marlies het activiteitenbeleid. 'Dit is een belangrijk speerpunt in de organisatie en zijn we mo-

menteel aan het doorontwikkelen. Hierbij richten we ons uiteraard voor een belangrijk deel op de beleving en behoeften van kinderen en ouders maar ook op basis van wetenschappelijke indicatoren.'

'Doordat we van MW&A onlangs de Nulmeting Partou Kinderopvang hebben gekregen, weten we hoe het staat met de kwaliteit hiervan. Dit geeft richting aan de keuzes die we maken. Een belangrijk doel hierbij is om bij te dragen aan de ontwikkeling en welzijn van kinderen zodat zij – sociaal – vaardig en met zelfvertrouwen in de maatschappij kunnen functioneren.'

'Het komende jaar gaan we met de leerlijn in onze PM Academie van de afdeling Learning en Development, en activiteitenco-

ordinatoren en pedagogisch coaches inzetten op verrijkende activiteiten voor kinderen. Over een tijdje zullen we weten of deze insteek heeft gewerkt.’

Nulmeting

De afdeling MW&A richt zich op drie zaken: het monitoren en evalueren van het KP&I-beleid, samenwerking met universiteiten en andere kennisinstellingen en de begeleiding van stage- en thesisopdrachten van studenten en tot slot het uitvoeren van pilots.

In afstemming met KP&I wordt bepaald wat, hoe en wanneer beleid en interventies geëvalueerd worden. Dat gebeurt met onder andere semiwetenschappelijke instrumenten, zodat er naast inzicht in belangrijke kwaliteitsindicatoren binnen de eigen organisatie ook vergeleken kan worden met landelijke standaards, zoals die van de landelijke kwaliteitsmonitor kinderopvang (LKK).

Evaluaties zullen pas starten medio 2022, het is pas zinvol om ze uit te voeren als het ‘nieuwe’ pedagogisch beleid een tijdje heeft gedraaid. Maar ondertussen is er niet stil gezeten want op basis van gegevens van 750 groepen uit het huidige bestand van het landelijk register kinderopvang en peuterspeelzalen, is er inzicht in de pedagogische kwaliteit van het ‘nieuwe Partou’. Samen met hoogleraar Ruben Fukkink van het Nederlands Consortium Kinderopvang (NCKO) hebben we de afgelopen jaren naast landelijke kwaliteitspeilingen ook kwaliteitspeilingen met semiwetenschappelijke instrumenten uitgevoerd: in 2011 hebben we bij Kinderopvang Nederland (Partou, Skon en Allio, later: Partou) een screening naar pedagogisch kwaliteit gedaan. En we hebben in 2013 samen een screening op pedagogische kwaliteit gedaan bij kinderopvangorganisatie Estro (het huidige Smallsteps, dat nu onlangs gefuseerd is met Partou).

Super toevallig, dat nu uitgerekend deze organisaties zijn gefuseerd. Daardoor heb ik mooie datasets beschikbaar. Vanuit mijn rol als hoofd MW&A bij Partou realiseerde ik al gauw dat we goud in handen hadden. Twee datasets die, door ze samen te voegen, inzicht geven in de pedagogische kwaliteit van de nieuwe organisatie.

Dit hebben wij de Nulmeting Nieuwe Partou gedoopt. Uit deze bundeling van data zijn drie belangrijke bevindingen naar voren gekomen:

- Het aandachtsgebied ‘activiteiten’ vraagt extra aandacht voor wat betreft aanwezigheid en beschikbaarheid van materialen, vergeleken met de andere vijf domeinen uit de observatielijst ‘Kwaliteit van de Leefomgeving’ uit de NCKO-Kwaliteitsmonitor (brengen en halen, ruimte en inrichting, taal, omgang met kinderen en programma).
- De babygroepen scoren beduidend lager vergeleken met de peuter- en verticale groepen op zowel kwaliteit van de leefomgeving als de kwaliteit van de interactievaardigheden van pedagogische medewerkers.
- De kwaliteit van de interactievaardigheden van pedagogisch medewerkers is tijdens lunchsituaties significant lager dan tijdens vrij-spel-situaties.

Deze drie bevindingen worden bij zowel bij KP&I als de afdeling learning en development (L&D) opgepakt en vertaald naar beleid en opleiding.

Universiteiten en hbo

Vanuit onze maatschappelijke positie en verantwoordelijkheid wordt onderzoek vanuit universiteiten, hbo’s en kennisinstellingen actief gefaciliteerd. Partou wil een bijdrage leveren aan de verdere ontwikkeling van de sector. Momenteel werkt Partou samen met vijf universiteiten en negen kennisinstellingen en participeren we in zes onderzoeken en drie pilots.

Enkele voorbeelden: profiteren kinderen in dezelfde mate van kinderopvang in hun ontwikkeling (Universiteit van Amsterdam), My little moves: een beweegonderzoek bij 0-4 jarigen (Vrije Universiteit Amsterdam), effecten van 15 uur we (Kohnstamm Instituut), Smalltalks: effecten van taalaanbod (Universiteit Leiden).

Door deelname van aan dergelijk onderzoek profiteert Partou van de meest recente wetenschappelijke inzichten om deze mogelijk te toetsen op bruikbaarheid in de praktijk. Andersom profiteren onderzoeksinstellingen van de gastvrijheid en de representativiteit van Partou – door de grote

en landelijke omvang - om hun onderzoeken uit te zetten. Partou besteedt hierbij veel tijd aan de omvangrijke en vaak complexe coördinatie en selectie van de doelgroepen voor onderzoek.

Leer- en afstudeerbedrijf

Inmiddels zijn er bij Partou voor het vierde jaar hbo-bachelor en masterstudenten van diverse opleidingen begeleid in hun stage- en/of thesisopdrachten. Met de expertise en capaciteit van MW&A voldoen we zowel centraal als decentraal aan de eisen die leerinstellingen stellen om studenten bij ons te plaatsen en te begeleiden.

De onderwerpen voor de opdrachten komen vanuit de organisatie en/of vanuit de instellingen. De uitgewerkte onderzoeksvragen of opdrachten worden via de vacaturebank van de instelling onder de aandacht bij studenten gebracht en daarna volgen er officiële sollicitatieprocedures. Zowel de leerinstellingen als Partou hebben veel baat bij de uitkomsten van de onderzoek- en stageopdrachten, het leidt regelmatig tot vervolgonderzoek. Een recent voorbeeld hiervan is de meetbaarheid van executieve functies met behulp van een bestaand instrument om de ontwikkeling van kinderen te volgen (Erasmus Universiteit). In februari 2022 gaan we door met dit thema.

Helen Faasse is manager onderzoek binnen de afdeling MW&A. Zij vertelt: ‘In lijn met de SER-adviezen en het rijksbeleid onderstrepen we het belang van een sterke, positieve leercultuur waarin mensen “een leven lang” kunnen blijven leren en ontwikkelen. Daarom willen we als organisatie een essentieel steentje bijdragen aan de ontwikkeling van studenten. We investeren hiermee in de toekomst van jongeren.’

‘Bovendien bieden we ze een kijkje in de keuken van de kinderopvangwereld met perspectief voor een eventuele loopbaan in onze mooie en belangrijke sector. De sector is gebaat bij jonge hoogopgeleide professionals die het vak verder kunnen brengen’, besluit Helen.

Mirjam Gevers Deynoot is pedagoog en hoofd van de afdeling monitoring, wetenschap en advies (MW&A) bij Partou.